

ד' אלול התשע"ט פרשת "שופטים" כניסת השבת: 18:39 צאת השבת: 19:34 חצות היום 12:38 גיליון מס' 770

עגלה ערופה

אחת הפרשיות המרתקות שבפרשתנו היא פרשת עגלה ערופה. פרשת עגלה ערופה פותחת בתעלומה: "כי ימצא חלל באדמה... נופל בשדה, לא נודע מי הכהו". יש גופה, היה רצח, אבל את הרוצח לא מצאנו. במקרה כזה התורה מצווה על טקס מיוחד, בו מגיעים זקני העיר הקרובה אל החלל, עורפים עגלה צעירה על שפת נחל איתן, ושם גם מתפללים יחד עם הכהנים שיכופר עוון הרצח ושייתפס הרוצח.

דיני העגלה הערופה מזכירים מאד קרבן: יש לה גיל ספציפי (פחותה מבת שנתיים); היא אסורה בהנאה ככל הקדשים; היא צריכה להיות פרה שלא נעשתה בה מלאכה (כמו פרה אדומה); היא נהרגת כדי לכפר על עוון; הכהנים נוכחים בטקס.

מאידך, יש בעגלה ערופה דינים המבדלים אותה באופן ברור מעולם הקרבנות והמקדש: היא איננה נעשית במקדש ואף לא קרוב אליו, אלא סמוך למקום הרצח; היא איננה נשחטת מהצוואר אלא מהעורף, שבכל מקום אחר צורה זו נחשבת שחיטה פסולה; היא איננה נפסלת במום; עריפתה אינה מתירה אותה בהנאה (בניגוד לקדשים שנעשתה מצוותן, שמותרים בהנאה); העגלה עצמה איננה מוקרבת אלא בפשטות נשארת בנחל האיתן.

דיניה המיוחדים של העגלה הערופה מורים בבירור שלמרות שהיא באה לכפר על עוון, לא שחיטתה מכפרת עליו אלא משהו שקורה אחריה. לכן היא נותרת אסורה בהנאה אחרי עריפתה, כי עוד לא נעשתה מצוותה והעגלה עוד לא השיגה את מטרתה. מהי מטרת העגלה הערופה?

בגמרא נאמרו פרטים מאד ספציפיים על המקרה בו מביאים עגלה ערופה:

"חלל ולא חנוק, חלל ולא מפרפר, באדמה ולא טמון בגל (גל אבנים), נופל ולא תלוי באילן, בשדה ולא צף על פני המים"

הנרצח נמצא מת במקום גלוי. הרוצח לא ניסה להסתיר את מעשהו הנפשע על ידי הטמנה באבנים, הסתרה בענפי אילן או השלכה לנהר. הוא גם לא התבייש במעשהו ו"סיים את המלאכה" (אחרת היה מותיר את הנרצח מפרפר ולא הורג אותו). רצח שכזה, מעבר לחומרת נטילת החיים שבו, הרי הוא קורא תיגר על כלל המוסדות האמוניים על עשיית הצדק בחברה: בראש ובראשונה זקני העיר הקרובה, אבל גם הסנהדרין (שמודדים איזו עיר היא הקרובה ביותר), וכן הכהנים. לכן כולם שותפים בטקס העגלה הערופה.

מטרת העגלה הערופה היא לזעזע את כל הגורמים הקשורים לעשיית הצדק ולבקש כפרה עליהם, שלא הצליחו למנוע את הרצח הזה. לכן העגלה עדיין אסורה בהנאה, כי מטרתה למנוע את הרצח הבא ודבר זה עוד לא קרה. מטרתה גם לזעזע את הציבור ולהודיע עד כמה חמור כל מעשה של רצח. כל זאת נועד כדי שלא להגיע למצב המתואר בירמיהו, "לא בסתר מצאתים כי על כל אלה", מעשי רצח נעשים בראש חוצות וללא כל בושה או ניסיון להסתיר.

זאת הסיבה שמשרבו הרוצחים בטלה עגלה ערופה, כפי שאומרת המשנה, כי אם מעשי רצח נעשים מצויים (לא עלינו) אין כל טעם בעשיית עגלה ערופה. דרושה עבודה עמוקה יותר של חינוך ולא מעשה חיצוני גרידא של עריפת עגלה.

פרשת שופטים פותחת בסדרי החברה התקינים בישראל ובעבודתם השגרתית. סוף הפרשה עוסק במצב בו אדם קורא תיגר על מנגנוני הצדק בחברה, ומורה שאסור למערכת המשפט להבליג על זלזול זה. אם הרוצח יימצא – עמו הדין ימוצה. ואם לא – יובהר לכל על נטילת נשמה לא נבליג, ויהי מה.

שנזכה לתקן את החברה ולחיות בחברה מתוקנת, ושתקיים בנו ברכת "ואשיבה שופטיך כבראשונה",

שבת שלום ומבורך,

מרדכי דוד ירט, כולל עולמות, שוהם.

פנינים לפרשת שופטים

(לקוח מאתר כיפה)

שיקול דעת שיפוטי

"שפטים...ושפטו את העם משפט צדק"

גם אילו אמר הכתוב: "ושפטו את העם" ולא היה מוסיף "משפט צדק", היינו מבינים שכוונת התורה למשפט צדק, כי משפט שאינו צדק אינו משפט אלא משפח, כנאמר (ישעיה ה, ז): "ויקו למשפט והנה משפח". מכאן שתביעת התורה ל"משפט צדק" אינה רק לעשיית דין כחוק, אלא להרבות יותר מזה. השופט נקרא לעשות לא רק דין, אלא גם חסד וצדקה, כמשמעותה הרחבה של המלה "צדק". התורה דורשת מהשופט לא להישאר צמוד לסעיפיו היבשים של החוק, אלא לראות גם את האדם אשר ניצב בפניו למשפט. לא תמיד הולמים סעיפי החוק את מצבם של העומדים מול השופט. לעתים נדרש השופט להבין את מצבו הנפשי, החברתי והחינוכי של העומד בפניו לדין, ורק אז יוכל להגיע למשפט צדק. (לקראת שבת).

במקום שאין אנשים

"שפטים....לא תטה משפט"

"תתן לך" – אזהרה לגדולי ישראל שלא יברחו מן השררה במקום שאין אנשים הראויים להתמנות. ואף שגדולי החכמים ברחו משררה וגדולה, אמרו חז"ל (אבות ב, ה): "במקום שאין אנשים, השתדל להיות איש"; והזהירו (סוטה כב, א): "מהו שאמר הכתוב (משלי ז, כו): 'כי רבים חללים הפילה ועצמים כל הרוגיה' – 'כי רבים חללים הפילה' – זה תלמיד חכם שלא הגיע להוראה ומורה; 'ועצמים כל הרוגיה' – זה תלמיד חכם שהגיע להוראה ואינו מורה". ואומר הכתוב: "לא תטה משפט", שאם יתמנו שופטים שלא הגיעו להוראה וישפטו שלא כהלכה, מפני שאתה סירבת להיות שופט, יהיה עוון הטיית הדין על ראשך.

חידון עפ"י הא'–ב' לפרשת שופטים

נכתב ע"י זיוה מונסנגו

א. אסורה בנטיעה.	ל. מחלקיה הפנימיים של הבהמה.
ב. חונכים אותו.	מ. מקרב אחיך תשים עליך.
ג. ידית עץ עבה שבראשה להב מתכת חד וכבד.	נ. לשם הורידו זקני העיר את הַעֲגָלָה.
ד. עליו נאמר שהוא 'נקי'.	ס. בהמה שלמלך אסור להרבות בה.
ה. השלימו: "כִּי ____ עַץ הַשִּׁדָּה..."	ע. אם הוא למאכל אסור להשחיתו.
ו. מההפטרה: "____ כל אפסי ארץ את ישועת אלוקינו..."	פ. משבעת העמים בפרשה.
ז. למלך אסור להרבות בו מאוד!	צ. אותו צריך לרדוף.
ח. לפי רש"י: מצרף חיות למקום אחד נקרא?	ק. להטוטן.
ט. כך מכונים הילדים.	ר. נס לעיר מקלט.
י. בכל חודש אותו מברכים.	ש. דיינים הפוסקים את הדין.
כ. בפרשתנו מופיעה הפרשה הבאה.	ת. כינוי לעבודה זרה.

כולל 'הכל-כל' בית המדרש הקהילתי

שעל יד ביכנ"ס שבת-אחים מרכז ספרא שוהם
מזמינכם לקחת חלק בשיעורים:

יום ראשון	יום שני	יום שלישי	יום רביעי	יום חמישי
9:00		לאחר חודש תשרי		לאחר חודש תשרי
9:00	הרב רן כללי ראש השנה	הרב מרדכי עסיס כוזרי	הרב רון אלון מדרשי חז"ל	הרב אלון מונסונגו סוגיות בבית הבחירה
10:00	הרב ישי ליסנר סנהדרין	הרב גלעד כהן בית היהודי צדקה ומעשרות	הרב מרדכי ירט תנ"ך	הרב מנחם גרינברג חסידות
11:00	הרב יעקב קצב בית היהודי ברכות	הרב דוד נהרי בית היהודי בין אדם לחברו	הרב בניה ווינט בית היהודי תפילין, ציצית ומזוזה	הרב עזר ווינט בית היהודי כשרות
12:00	הרב ארטמן תורות רבי נחמן		הרב צחי להמן	

* שיעורו של הרב צחי מתקיים בסמוך בבית מדרש עולמות

ברית לברית מילה
לע"נ אבינו יהושע באום ז"ל

להשאיל אצל:

הניה 050-4844793

דבורי 054-6199843

שמישי 054-4563957

בשמחות

לוח דינים ומנהגים לשנת תש"ף
כמידי שנה, מתבצעת רכישה מדויקת של
לוח דינים ומנהגים, בהוצאת היכל שלמה.
המחיר - 30 ₪ ליחידה

**לוח דינים ומנהגים
לשנת תש"פ**

כמנהג עדות ישראל
בעריכת יהודה איזנברג

היכל שלמה ירושלים
ירושלים תש"פ

המעוניינים/ות (גם בתי כנסת)
אנא פנו ליוסי מונזון, 054-7784823

לעילוי נשמת שיר מונזון שלנו ז"ל

שרים סליחות עם יהודה כ"ץ והמעגל

**מוצ"ש, כ"א אלול 21.9.19, משעה
22:30, בייכ דורות אברהם**

מוצ"ש live "מלווה מלכה" מוזיקלי:
שירים, ניגונים וסיפורים לקראת
סליחות.
שיעור של הרב דוד סתיו.
סליחות בליווי מוסיקלי.

הכניסה חופשית

סיור סליחות תאטרלי לירושלים

חמישי, י"ט אלול 19.9.19, יציאה בשעה 19:00 מבית התרבות

מסע אל חלומותיה, אנשיה,
יופיה וכאבה של העיר
העתיקה בירושלים. סיור
תאטרלי, בהדרכת השחקן
דוד אופיר, משער יפו, דרך
ימין משה, משכנות שאננים
ושער ציון, אל הרובע היהודי
והכותל המערבי.

מחיר: 65 ש"ח, כולל הסעה והדרכה.
הרשמה מראש www.hamesh.co.il טל' 03-9724700

במלאת 8 שנים לנפילתו של בנינו היקר

אחיעזר משה רובנר ז"ל

תקיים אזכרה אי"ה ביום ראשון ח' אלול (8.9.2019)

בשעה 18:00:

נעלה לקברו בחלקה הצבאית בסגולה, פתח תקוה

בשעה 20:00:

ערב לזכרו בביכנ"ס "שמחת משה" (רח' הירדן, שוהם)

- הרב שי פירון

שיעור לע"נ יתקיים בשבת פרשת שופטים, ז' אלול בבית הכנסת "שמחת משה" לאחר התפילה ע"י הרב סתיו

משפחת רובנר-צימט

שיעור לנשים

יתקיים אי"ה בשבת
פרשת "שופטים"
בבית המדרש הקהילתי
בשעה 17:30

"סליחות בנוסח ירושלמי"

במידי שנה סליחות בנוסח ירושלמי
יתקיימו באולם בית כנסת אבני החושן
ספרא בשעה 5:40 (בשני וחמישי 5 דקות
קודם) ומיד לאחר מכן תפילת שחרית.

המארגנים

מזל טוב!

לאורנה ויוני הולצר
להולדת הנכדה
בת לרעות ולאורי!

לצביה ושלמה גולדפרב
לאבי וטלי פרידמן
להולדת הנכד
בן לשני ודברי!

לאפי ורחל ארבל
לנישואי הבן
איתי עב"ל ליאור!

לאמנון ואורלי גרינשטיין
לאירוסיו הבן
אוריאל עב"ל מיכל!

למאיר ובתיה שיאון
להולדת הנכדה
בת לנדב והילה!

לעדה שטראוכלר
לאירוסיו הבן
יאיר עב"ל עדי!

לתמי ואריה סיוון
לנישואי הבת
ליאור עב"ל יושי

לרב דוד ואביבה סתיו
להולדת הנכדה
בת לדבורה ובנימין!

קהילת שוהם יקרה,
"שיר לדרך" מוכן! בשירון הכיס, לזכרה של שיר מונזון ז"ל
האהובה, נאספו שירים והקדשות ממכריה הרבים של שיר
לאורך הדרך, בליווי אקורדים ואיורים.

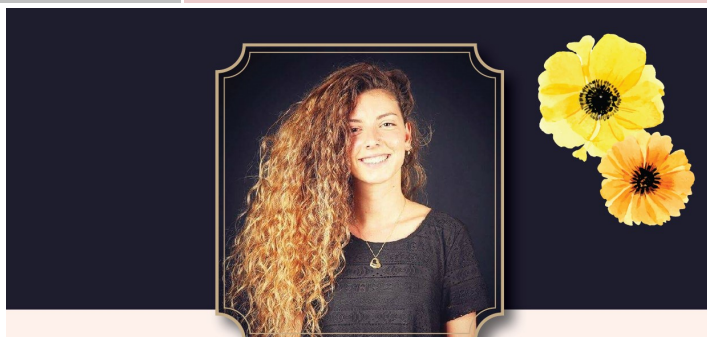
מחיר השירון הוא 40 ₪,

לכיסוי עלויות ההפקה.

בפייבוקס, חפשו "שיר לדרך", או סירקו:

חברותיה וחבריה של שיר

במלאת שנה להסתלקותה של שיר אהובתנו

נעלה לבית העלמין בבית עריץ

ביום רביעי, כ"ה באלול תשע"ט (25.9.19) בשעה 17:30

לאחר האזכרה ניפגש לערב זיכרון ולימוד

בבית הכנסת 'דורות אברהם', רח' מנכים 94, שוהם

19:00 התכנסות במבואה

'שיר לדרך' - מיחם השירון של חבריה של שיר - עמדת מכירה וחלוקה

19:45 חנוכת ספרייה לעילוי נשמת שיר

בעזרת הנשים של בית הכנסת 'דורות אברהם'

הרב דוד סתיו - דברי פתיחה לערב הלימוד

20:00 הרבנית מלכה פיוטרקובסקי "...אנכי לה' אנכי אֶשִׁירָה..."

על דרכה של שיר במציאת הניגון המיוחד לה

20:45 הרבנית ד"ר מיכל טיקוצ'ינסקי - שלושה ספרים נפתחים

21:30 תפילת ערבית

תנאי, יוסי, יאיר, אריאל ואביתר מונזון